

การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 4

Development of Competency Indicators for Budget Management
Personnel of Educational Institutions Under the Office of Nakhon
Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4

จิราพรณ์ วงศ์ฮาดจันทร์^{1*} สุชาติ หอมจันทร์² กระพัน ศรีงาน³

Jiraporn Wonghatchan^{1*} Suchart Homjan² Kraphan Sri-gran³

¹ วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

* ผู้ประสานงาน: fon.numfon17@gmail.com

¹ Degree of Master of Education Program in Educational Research and Evaluation Buriram
Rajabhat University

² Assistant Professor Education Program in Educational Research and Evaluation Buriram Rajabhat
University

³ Assistant Professor Education Program in Educational Research and Evaluation Buriram Rajabhat
University

* Corresponding Author: fon.numfon17@gmail.com

(Received: 2024-04-05; Revised: 2024-05-20; Accepted: 2024-10-14)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหาร
งบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 2)
ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การดำเนินการ

โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม เครื่องมือเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะที่พัฒนาขึ้น โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน จากกลุ่มตัวอย่าง 600 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามปลายปิด พบว่า 1) ตัวบ่งชี้ที่ได้พัฒนาขึ้นมี 3 ด้าน 34 ตัวบ่งชี้ โดยเรียงน้ำหนักองค์ประกอบ ด้านทักษะ 10 ตัวบ่งชี้ ด้านคุณลักษณะ 11 ตัวบ่งชี้ ด้านความรู้ 13 ตัวบ่งชี้ มีค่า .98 .80 และ .78 ตามลำดับ 2) ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 297.42 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 190 ค่าความน่าจะเป็นทางสถิติ เท่ากับ .08 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ เท่ากับ 1.56 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณเท่ากับ .03 ค่าดัชนีระดับความสอดคล้อง เท่ากับ .97 ค่าดัชนีระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว เท่ากับ .91 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ เท่ากับ .99 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะ บุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณ เขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา

Abstract

The purpose of the study was to: 1) develop performance indicators for school budget management personnel in the of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, 2) check the construct validity of performance indicators based on empirical data conducting through expert interviews. The research tool were a semi-structured interview and interview group record. In order to check the structural accuracy of improved performance indicators, it used the confirmatory element analysis from 600 samples. It was a closed questionnaire. It found that there were three developed indicators consisting of 10 indicators of skill, 11 indicators of attributes, and 13 indicators of knowledge at the level of .98, .80, and .78, respectively. The chi-square value of the structural integrity verification result was 297.42. The statistical probability value equaled .08, the relative chi-square value equaled 1.56. The root value of the square mean of the approximate error was .03, the consistency index was .97, the adjusted

conformity level index value was .91 and the comparative harmony level vacation index value was .99. which meant it was consistent with empirical data.

Keyword: Performance development, Budget management personnel, Primary Education Area

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ประหยัด โปร่งใส เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและทางราชการ สนองตอบต่อนโยบายของคณะรัฐมนตรี โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัยเพื่อให้คนไทยมีการศึกษา และการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน สร้างคุณภาพ ของคนไทยให้สามารถเรียนรู้พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ได้ให้สถานศึกษาในสังกัด ดำเนินการตามกรอบแนวทางการดำเนินงานดังกล่าว แต่การดำเนินการด้านงานบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา ยังพบปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรผู้รับผิดชอบงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา อาจมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย บุคลากรยังไม่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ จึงมีปัญหาในระหว่าง การดำเนินงานการขอจัดตั้งงบประมาณประจำปีงบประมาณของสถานศึกษายังไม่ถูกต้อง ทั้งในด้านการ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การควบคุมงบประมาณ การรายงานข้อมูล ทางการเงินการบัญชี และการสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนให้ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน จึงส่งผลให้ ผลการประเมินการบริหารและการจัดการศึกษา ด้านงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 95.88 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 83.85 ลดลงร้อยละ 12.03 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2565) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ยังไม่มีตัวบ่งชี้สมรรถนะเฉพาะสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่งาน บริหารงบประมาณของสถานศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นในการพัฒนาประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้าน งบประมาณ

ดังนั้น เพื่อให้ผลการดำเนินงานด้านงบประมาณดังกล่าว มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมุ่งศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะ 3 ประการ คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2553) ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย คือ ได้ตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนใช้เป็นแนวทางการพัฒนางานด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษาได้ครอบคลุมชัดเจนทุกตัวบ่งชี้ และเมื่อหน่วยงานทางการศึกษานำตัวบ่งชี้ไปใช้จะสามารถส่งเสริมสมรรถนะการดำเนินงานสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรได้ถูกต้อง ตามแนวทาง ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำข้อมูลสารสนเทศสมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านงบประมาณ และเพื่อวางแผนการพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) ชนิดการวิจัยแบบสำรวจ (Survey or Exploratory studies) ที่มุ่งศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยได้ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยใช้เทคนิควิธีการ 2 วิธีตามลำดับ คือ วิธีการสัมภาษณ์ และวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตามวิธีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และวิธีการสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ขั้นตอนที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษาปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานนโยบายและแผนงาน งานบริหารการเงิน งานบริหารบัญชี งานระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และงานบริหารพัสดุและสินทรัพย์ จำนวน 740 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 จำนวน 178 โรงเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ที่นักสถิติวิเคราะห์ตัวแปรพหุใช้กันมาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2533) คือ ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10-20 คน ต่อตัวแปรในการวิจัยหนึ่งตัวแปร สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ศึกษาตัวแปร 34 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 600 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ขั้นตอนการสร้างโดยการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงาน บริหารงบประมาณ กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสัมภาษณ์ ปรับปรุงตามคำแนะนำ ของอาจารย์ที่ปรึกษานำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความ ครอบคลุมของคำถาม ความเหมาะสม ความชัดเจนของการใช้ภาษา ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

3.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ขั้นตอนการสร้างโดยการนำผลสรุปองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาจัดทำเป็น ประเด็นในการสนทนากลุ่มเพื่อใช้สำหรับบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับสมรรถนะที่นำเสนอมีความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้กับสมรรถนะในแต่ละด้าน และ ครอบคลุมสมรรถนะของบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษาหรือไม่ ปรับปรุงตาม คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความ ครอบคลุมของคำถาม ความเหมาะสม ความชัดเจนของการใช้ภาษา ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ใช้ในการเก็บข้อมูลการสนทนากลุ่ม

3.3 แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) พัฒนาขึ้นโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้จากโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านงาน บริหารงบประมาณของสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย พิจารณาเพื่อหาค่าความตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่า ได้ค่าดัชนีความตรง ของเนื้อหาอยู่ระหว่าง .80 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ทุกตัวบ่งชี้ย่อย จึงสามารถใช้ได้ทั้ง 34 ตัวบ่งชี้ จากนั้นปรับปรุงข้อคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้คำและประโยคข้อความ ในแต่ละข้อคำถามให้ชัดเจนจนได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับ

บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ 34 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .64 ถึง .96 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกและเพิ่มเติมตัวบ่งชี้สมรรถนะ ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ไปถึงผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คนและติดต่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง พร้อมอธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้วยการสัมภาษณ์

4.2 การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) เพื่อถกเถียง วิจารณ์ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้สมรรถนะ ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ไปถึงผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน และติดต่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง พร้อมอธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย และนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ในวันที่ 4 ธันวาคม 2566 เวลา 13.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมเสมาคอนเฟอเรนซ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 และตลอดระยะเวลาการสนทนา ได้บันทึกเสียงและจดบันทึกการสนทนาควบคู่กันไป หลังจากเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำผลการสนทนา มาสังเคราะห์สรุปผลการสนทนากลุ่ม สรุปองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

4.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะ ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประสานขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 คน โดยขอความอนุเคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 4 ออกหนังสือราชการแจ้งโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ตาม QR Code และ Link เมื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 คนเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) การตรวจสอบความสอดคล้อง ตามเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) นำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อมูลมาดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยโปรแกรมลิสเรล (Lisrel Program) โดยการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Measures) ได้แก่ ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) ดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square of Error Approximation : RMSEA) เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องและกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย

1. ตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ชี้วัดสมรรถนะของบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีทั้งหมด 3 ด้าน 34 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านความรู้ (Knowledge) มี 13 ตัวบ่งชี้ ด้านทักษะ (Skills) มี 10 ตัวบ่งชี้ และด้านคุณลักษณะ (Attributes) มี 11 ตัวบ่งชี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน มีความสะดวกในการแปลความหมายและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวบ่งชี้และความหมายของตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความรู้ (Knowledge)

K1 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ว่าด้วยการเงินการคลังและงบประมาณ

K2 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

K3 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนย่อยของแผนแม่บท

K4 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ

K5 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ แนวทาง ระเบียบ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

K6 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษา

K7 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามโครงการ สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

K8 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการเงิน บัญชีและพัสดุ ของสถานศึกษา

K9 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

K10 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณของสถานศึกษา

K11 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการและเกณฑ์ การจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา

K12 หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานด้านการ มีส่วนร่วมในการบริการจัดการงบประมาณ

K13 หมายถึง การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ

1.2 ด้านทักษะ (Skills)

S1 หมายถึง สามารถจัดทำคำของบประมาณของสถานศึกษาได้ถูกต้องครบถ้วน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

S2 หมายถึง สามารถวางแผนและควบคุมงบประมาณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์แนวทาง และระเบียบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

S3 หมายถึง สามารถกำกับ ติดตาม ดูแลการใช้จ่ายงบประมาณและรายงานผลการใช้เงินงบประมาณและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

S4 หมายถึง สามารถจัดทำรายงานบัญชี การเงินและพัสดุได้ถูกต้อง

S5 หมายถึง มีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

S6 หมายถึง มีทักษะการใช้แพลตฟอร์มในการบริหารจัดการการเงิน บัญชีและพัสดุ

S7 หมายถึง สามารถจัดทำฐานข้อมูล ปรับปรุง พัฒนา ระบบสารสนเทศของระบบงบประมาณของสถานศึกษาได้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน

S8 หมายถึง สามารถสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณ และรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้อง

S9 หมายถึง สามารถวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

S10 หมายถึง สามารถวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของสถานศึกษา

1.3 ด้านคุณลักษณะ (Attributes)

A1 หมายถึง มีความละเอียด รวดเร็ว รอบคอบ ถูกต้องในการปฏิบัติงาน

A2 หมายถึง มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้

A3 หมายถึง มีการยึดมั่นในวินัยการเงินการคลัง ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

A4 หมายถึง ให้ความสำคัญกับการติดตาม ตรวจสอบความถูกต้องของผลการปฏิบัติงาน

A5 หมายถึง มีการขออนุญาตผู้บังคับบัญชาก่อนเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและบัญชี

A6 หมายถึง ให้การเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคอย่างเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

A7 หมายถึง มีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน

A8 หมายถึง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

A9 หมายถึง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน

A10 หมายถึง สามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติมีการสื่อสารที่ดี

ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม ให้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจขององค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของสถานศึกษา

A11 หมายถึง มีปฏิภาณไหวพริบที่ดี สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

2. สรุปผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 297.42 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 190 ค่าความน่าจะเป็นทางสถิติ เท่ากับ .08 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ เท่ากับ 1.56 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ เท่ากับ .03 ค่าดัชนีระดับความสอดคล้อง เท่ากับ .97 ค่าดัชนีระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว เท่ากับ .91 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ เท่ากับ .99 แสดงว่า โมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า ตัวบ่งชี้ทั้งหมดนี้มีความสำคัญต่อองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดคือด้านทักษะ (Skills) รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะ (Attributes) และด้านความรู้ (Knowledge) ซึ่งมีน้ำหนักองค์ประกอบ .98 .80 และ .78 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ตัวแปรในโมเดลการวัดการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

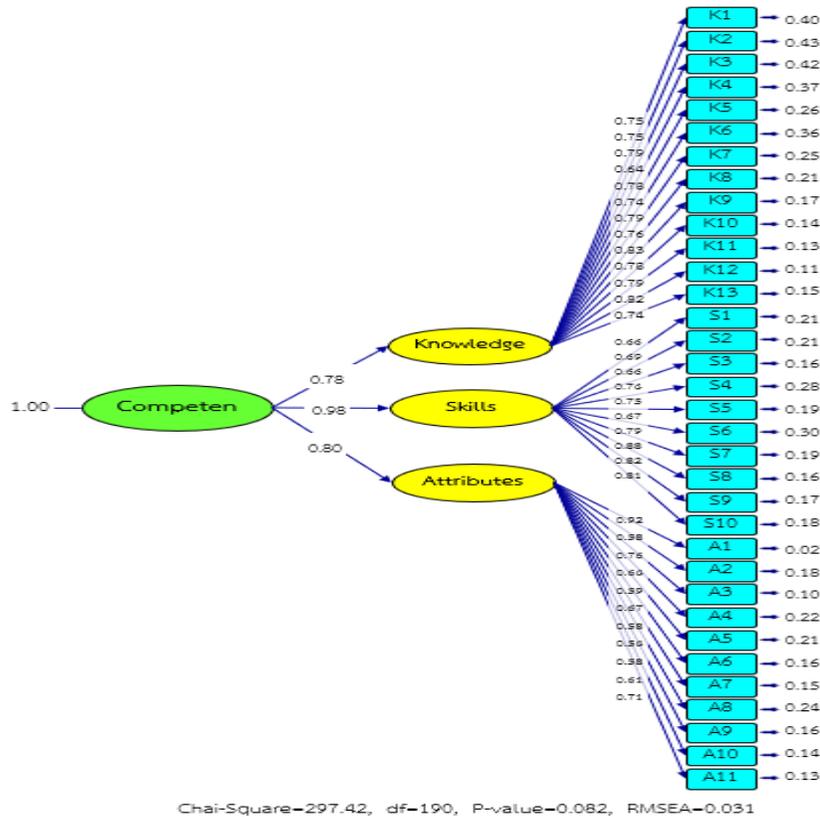
ตัวแปรแฝงภายนอก	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปรแฝงภายใน	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	ความคลาดเคลื่อน e	R ²	R ²
Competent	0.78	Knowledge	0.75	K1	0.40	0.58	0.60
			0.75	K2	0.43	0.57	
			0.79	K3	0.42	0.59	
			0.64	K4	0.37	0.52	
			0.78	K5	0.26	0.70	
			0.74	K6	0.36	0.60	
			0.79	K7	0.25	0.72	
			0.76	K8	0.21	0.73	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรแฝง ภายนอก	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ตัวแปรแฝง ภายใน	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ตัว บ่งชี้	ความคลาด เคลื่อน e	R ²	R ²
			0.83	K9	0.17	0.81	
			0.78	K10	0.14	0.82	
			0.79	K11	0.13	0.83	
			0.82	K12	0.11	0.86	
			0.74	K13	0.15	0.78	
	0.98	Skills	0.66	S1	0.21	0.67	0.95
			0.69	S2	0.21	0.69	
			0.66	S3	0.16	0.72	
			0.74	S4	0.28	0.67	
			0.75	S5	0.19	0.75	
			0.67	S6	0.30	0.59	
			0.79	S7	0.19	0.76	
			0.88	S8	0.16	0.83	
			0.82	S9	0.17	0.78	
			0.81	S10	0.18	0.78	
	0.80	Attributes	0.92	A1	0.02	0.96	0.64
			0.58	A2	0.18	0.64	
			0.76	A3	0.10	0.85	
			0.64	A4	0.22	0.66	
0.59			A5	0.21	0.62		
0.67			A6	0.16	0.74		
0.58			A7	0.15	0.66		
0.54			A8	0.24	0.55		
0.58			A9	0.16	0.67		
0.61			A10	0.14	0.73		
0.71			A11	0.13	0.79		

Chi-Square=297.42 df=190 $\chi^2/df=1.56$ P-value= 0.082

RMSEA=0.031 GFI =0.97 AGFI= 0.91 CFI=0.99

ภาพที่ 1 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับ 2

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสำหรับบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีประเด็นการอภิปราย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ดังนี้

1. ผลการศึกษาด้านความรู้ (Knowledge) พบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะ จำนวน 13 ตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .64-.83 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญด้านความรู้ทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 9 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา เหตุผลที่มีความสำคัญคือ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบบริหารราชการ

กระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับ ลูเธอร์ กูลิค (Luther Gulick, 1937) ที่กล่าวไว้ว่างบประมาณคือ การจัดทำงบประมาณการวางแผนหรือโครงการ ใช้จ่ายเงิน การบัญชีและการควบคุมดูแลใช้จ่ายเงินหรือตรวจสอบบัญชีโดยรอบคอบ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553) ที่ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่าองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ซึ่งองค์ความรู้เชิงกลยุทธ์ (Strategic) คือ องค์ความรู้ที่ใช้ในการวางแผน การติดตามผล และการทบทวนกิจกรรมที่ได้กำหนดเป้าหมายไว้แล้ว สอดคล้องกับ ชวนพิศ สยามประโคน (2557) ที่กล่าวไว้ว่างบประมาณ หมายถึงการวางแผนการดำเนินงาน กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่แสดงถึงการประมาณการใช้จ่ายในระยะหนึ่ง หรือตามวัตถุประสงค์และกิจกรรมโครงการตลอดจนค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระยะเวลาหนึ่งที่เป็นแนวทางของการเงินหรือการได้เงินมาอย่างไรก็ตามที่ต้องการและจ่ายอย่างไร งบประมาณที่มีการวางแผนอย่างดีควรจะยืดหยุ่นได้ตามความต้องการของสถานการณ์ สอดคล้องกับอมรทิพย์ ทิพย์ประทุม (2565) ได้ให้ความหมายว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการเงินหรือประมาณการรายรับ-รายจ่ายล่วงหน้า ซึ่งแสดงในลักษณะโครงการหรือกิจกรรมที่จะปฏิบัติ จำนวนเงินที่จะใช้ในกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน การจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน และการประเมินการใช้จ่ายเงินเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่าและการดำเนินงานเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี/แผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการประจำปีต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานและนโยบาย และยังสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่กล่าวว่า การบริหารงบประมาณและการเงิน ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาลไม่มีความแตกต่างกันในแนวความคิด กระบวนการจัดทำงบประมาณ เริ่มจากองค์กระบวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนว่าควรเป็นอย่างไร หลังจากนั้นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งคือการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เครื่องมือที่ตัวอย่างหนึ่ง คือ การกำหนดแผนงบประมาณการเงิน (Financial Plan) ควบคุมไปกับแผนปฏิบัติงาน ซึ่งแผนงบประมาณและแผนการเงินจะเป็นวิธีการควบคุมแผนการปฏิบัติงานและการติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด การเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ให้อยู่

ในรูปของแผนงบประมาณและการเงินอย่างชัดเจน รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 12 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมในการบริการจัดการงบประมาณมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .82 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .86 และตัวบ่งชี้ที่ 11 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการและเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .79 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .83 และตัวบ่งชี้ที่ 7 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .79 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .72 และตัวบ่งชี้ที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนย่อยของแผนแม่บท มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .79 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .59 และตัวบ่งชี้ที่ 10 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .78 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .82 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำค่าของงบประมาณของสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ แนวทาง ระเบียบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .78 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .70 และตัวบ่งชี้ที่ 8 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการเงิน บัญชีและพัสดุของสถานศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .76 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .73 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาด้านทักษะ (Skills) พบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะ จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .66-.88 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญด้านทักษะทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 8 สามารถสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณและรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้อง เหตุผลที่มีความสำคัญคือการสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานได้ทราบว่าค่าใช้จ่ายงบประมาณเกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือไม่ เพียงใด อีกทั้งสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณ และการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในปีถัดไป สำหรับการรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้องนั้น เป็นข้อกำหนดของการดำเนินงานการบริหารงบประมาณขององค์กรด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งจะต้องรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณต่อหน่วยงานต้นสังกัดที่จัดสรรงบประมาณ และรายงานผลให้สาธารณชนได้รับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (2546) มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 34 (2) เฉพาะโรงเรียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และตามมาตรา 44 การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและการ

บริหารงานที่คล่องตัวในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จึงมีขอบข่าย การปฏิบัติงานของบุคลากรด้านงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560) โดยสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดการบริหารงานด้านงบประมาณใน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ไว้ว่า การบริหารงานด้านงบประมาณ คือ กระบวนการ วางแผนการใช้งบประมาณการบริหารการเงิน บัญชีและพัสดุการควบคุมการใช้งบประมาณ สรุปรายงาน ผลการบริหารงบประมาณและการตรวจสอบภายในอย่างเป็นระบบ มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศงานด้านงบประมาณ รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายลงสู่การปฏิบัติ โดยยึดหลักความ ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) ได้กำหนดกรอบการ ดำเนินงานด้านการบริหารงบประมาณ การตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน ในระดับสถานศึกษา กำหนดให้รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ สาธารณชนได้รับทราบ และรายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานผ่าน ระบบบัญชีการศึกษาขั้นพื้นฐาน (National Education Account: NEA) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนดให้สถานศึกษา รายงานข้อมูลการเงินด้านการศึกษา (ระบบบัญชีการศึกษาขั้น พื้นฐาน)ผ่านระบบรายงานผลการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทางเว็บไซต์ <https://e-budget.jobobec.in.th> ระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานภายในเขตพื้นที่การศึกษา และกำกับติดตาม ตรวจสอบการ ดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้น พื้นฐาน รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 9 สามารถวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .82 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .78 และตัวบ่งชี้ที่ 10 สามารถวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของสถานศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .81 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .78 และตัวบ่งชี้ที่ 7 สามารถจัดทำฐานข้อมูล ปรับปรุง พัฒนา ระบบสารสนเทศของระบบงบประมาณของสถานศึกษาได้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบันมีค่า น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .79 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .76 และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีทักษะ ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .75 มี ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .75 และตัวบ่งชี้ที่ 4 สามารถจัดทำรายงานบัญชี การเงินและ

พัสดุได้ถูกต้อง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .74 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .67 และตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถวางแผนและควบคุมงบประมาณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์แนวทาง และระเบียบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .69 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .69 และตัวบ่งชี้ที่ 6 มีทักษะการใช้แพลตฟอร์มในการบริหารจัดการการเงินบัญชีและพัสดุ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .67 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .59 ตามลำดับ

3. ด้านคุณลักษณะ (Attributes) พบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเป็นบวก ซึ่งมีค่าตั้งแต่ .54-.92 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญด้านคุณลักษณะทุกค่า โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความละเอียด รวดเร็ว รอบคอบ ถูกต้องในการปฏิบัติงาน เหตุผลที่มีความสำคัญคือ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความละเอียด รอบคอบ ใส่ใจที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ถูกต้อง ครบถ้วน มุ่งเน้นความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ และลดข้อบกพร่องที่อาจเกิดจากสภาพแวดล้อม ติดตาม ตรวจสอบการทำงานหรือข้อมูลให้รวดเร็ว ตรงตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการงาน เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดมาตรฐานความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยมาตรฐานด้านสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาการ และอำนวยการ ประกอบด้วย สมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ (Job Competency) ซึ่งผู้ปฏิบัติงานต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนการงาน (Concern for Order) สอดคล้องกับ ปราณี คำมา (2561) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า 1) การพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ด้านกฎหมาย มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวมและด้านปริมาณงาน 2) การพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีด้านการบริหารจัดการด้านการเงินมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวมและด้านงานสำเร็จทันเวลา 3) การพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีด้านการควบคุมคุณภาพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวมและด้านงานสำเร็จทันเวลา 4) การพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ทางการบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม และด้านคุณภาพของงานด้านปริมาณงานด้านงานสำเร็จทันเวลา และด้านผลงานได้มาตรฐาน และยังสอดคล้องกับ วรทัย ประจักษ์เพิ่มศักดิ์ (2561) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในยุค 4.0 พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและ

บัญชี เป็นงานที่มีความสัมพันธ์ทางกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับมากมาย จึงต้องมีการปรับตัวให้ทันตามยุค Thailand 4.0 ต้องมีการเปลี่ยนแปลง (Change) การปรับเปลี่ยนความคิด ด้วยการปรับเปลี่ยนการทำงานแบบเดิม ๆ คือ การทำงานที่ไม่คล่องตัว ไม่ยืดหยุ่น มาสู่การเปลี่ยนแปลง โดยการคำนึงถึงหลักความสัมพันธ์ผลของงาน โดยการพัฒนาตนเองเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พัฒนาทักษะความชำนาญ ทำงานเป็นทีม การนำเทคโนโลยีมาพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ท้นเวลา ยึดถือความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของส่วนราชการ เป็นหัวใจหลักในการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพ รองลงมา ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการยึดมั่นในวินัยการเงินการคลัง ตามพระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .76 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .85 และตัวบ่งชี้ที่ 11 มีปฏิภาณไหวพริบที่ดี สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .71 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .79 และตัวบ่งชี้ที่ 6 ให้การเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคอย่างเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .67 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .74 และตัวบ่งชี้ที่ 4 ให้ความสำคัญกับการติดตาม ตรวจสอบ ความถูกต้อง ของผลการปฏิบัติงานมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .64 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .66 และตัวบ่งชี้ที่ 9 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นในการปฏิบัติงานมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .58 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .67 และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการขออนุญาตผู้บังคับบัญชาก่อนเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินและบัญชี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .59 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .62 และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .58 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .64

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้วางแผน ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะสำคัญของบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านงบประมาณและวางแผนการพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามบริบทของพื้นที่การศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ของบุคลากรดำเนินงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นหรือในระดับจังหวัด และระดับภาค เพื่อเปรียบเทียบและขยายขอบเขตการวิจัยให้กว้างมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560* (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชวนพิศ สยามประโคน. (2557). *การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปราณี คำมา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. <https://library.msu.ac.th/msulibrarygo/>. <https://opac.msu.ac.th/bibitem?bibid=b00239767>.
- วรทัย ประจักษ์เพิ่มศักดิ์. (2561). *เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีในยุค 4.0*. *วารสารการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี*, 8(16), 100-105.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2565). *รายงานผลการประเมินความพึงพอใจด้านการบริหารและการจัดการศึกษารวมทั้งการให้บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4*. นครราชสีมา : กลุ่มอำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *แนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2566* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย).

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือการกำหนดความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะสำหรับตำแหน่ง* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพัฒนาระบบบำนาญ ตำแหน่งและค่าตอบแทน (สำนักงาน ก.พ.).
- อมรทิพย์ ทิพย์ประทุม. (2565). *การดำเนินงานด้านงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4. การประชุมวิชาการ และ จัดนิทรรศการ SYMPOSIUM “คนคุณธรรม ล้ำคุณภาพ” โรงเรียนวิถีสุโขทัย ครั้งที่ 1, นครราชสีมา, ประเทศไทย.*
- Luther Gulick. (1937). *แนวคิดภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร POSDCoRB. Paper on the Science of Administration: Notes on the Theory of Organization.*
[https://adisony.blogspot.com/2012/10/luther-gulick.html?view=magazine.](https://adisony.blogspot.com/2012/10/luther-gulick.html?view=magazine)